

سید جمال الدین اسدآبادی بیدار گر شرق

علی اصغر سلیمانی

www.ketab.ir

سرشناسه : سلیمانی، علی اصغر، ۱۳۳۳ -
 عنوان و نام : سید جمال الدین اسدآبادی بیدارگر شرق/علی اصغر سلیمانی.
 پدیدآور
 مشخصات نشر : استهبان: والتین، ۱۳۹۶.
 مشخصات ظاهری : ۱۰۵ ص.
 شابک : ۸۰۰۰۰ ریال : ۷-۵-۹۸۴۶۷-۶۰۰-۹۷۸
 وضعیت فهرست : فیبا
 نویسی
 ادا داشت : کتابنامه: ص. ۹۸.
 نوع : جمال الدین اسدآبادی، ۱۲۵۳ - ۱۳۱۳ ق.
 رده : ی کنگره : DSR ۱۳۹۶۱۳۳۳ س ۸ س ۸ /
 بندی دیویی : ۷۵۰۹۳/۹۵۵
 شماره : ۵۰۱۱۶۷۷
 کتابشناختی
 ملی

عنوان کتاب : سید جمال الدین اسدآبادی بیدارگر شرق

مؤلف: علی اصغر سلیمانی

چاپ: نخست، ۱۳۹۶ / قطع: رقعی / شمارگان: ۱۰۰ نسخه / تعداد صفحه: ۱۰۵ صفحه
 شماره نشر: ۳۶ ویراستار: انتشارات انشاه آزاد استهبان سید هادی حامدی /
 تلفن : ۰۹۱۷۷۳۲۱۱۵۴ چاپ و صحافی : نقش و نگار ، حجت روستا ، استهبان
 خیابان کارگر، نبش کارگر ۵ ناشر : انتشارات والتین ، استان فارس ، استهبان ،
 فلکه معلم-کوی طالقانی -پلاک ۱۳ کد پستی . ۷۱۱۷۵ . ۷۴۱۱
 تلفن : ۰۹۱۷۷۳۲۳۸۵۳ همراه : ۰۷۱-۵۳۲۲۳۴۳۵

پست الکترونیک : Soleimani1334@gmail.

۶.....	مقدمه
۸.....	زندگینامه
۱۲.....	تاریخچه سفرهای سید جمال
۱۵.....	وفات
۱۶.....	شاگردان
۱۷.....	سید جمال پیشگام حرکت بیداری اسلام
۲۷.....	ورود به تهران
۲۸.....	هجرت به نجف
۳۱.....	حضور در مصر
۳۵.....	از مهم ترین فعلیت های سید در قلب اروپا
۴۰.....	فعالیت های سیاسی واجتماعی و فرهنگی
۴۳.....	سید جمال در اوراق تاریخ معاصر
۵۳.....	هدایت آزادی در لوای اسلام ناب

پیشگام بیداری در بستر تاریخ..... ۶۰

سید جمال مبلغ اسلام بدون خرافات..... ۷۰

مناظره علمی سید جمال الدین اسدآبادی..... ۸۲

دیدگاه مقام معظم رهبری در مورد سید جمال الدین اسد آبادی..... ۸۷

دین ناه * پید مطهری در مورد سید جمال الدین اسد آبادی..... ۸۸

سید جمال آواز گریه برای اسلامی..... ۸۹

اندیشه سیاسی سید جمال..... ۹۷

منابع..... ۱۰۰

عکس و یادها..... ۱۰۱

سید جمال اولین کسی بود که قیام ضد غربی شرق را تشکیل داد و از همه ملت های اسلامی خواست به صورت جدی علیه سلطه غرب مبارزه کنند.... . تایمز اقرار کرده است: دعوت به سوی بیداری اندیشه و فرهنگ اسلامی در جهت مقابله با خطر غرب را سید جمال الدین پایه ریزی کرد. او سرسلسله اندیشمندان نوگرای مسلمانی است که در رشد و تحول اندیشه فلسفی، علمی و سیاسی سهیم بودند. سید جمال الدین است. آبادی از دو خمتین کسانی است که ندای وحدت و فریاد همبستگی اسلامی را در جهان مسلمانان سرداد، تا بلکه این امت را که در خواب بی خبری و اختلالات داخلی فرو غلتیده و آخرین رمق خویش را از دست می دهد بیدار سازد و از عواقب خطرناک چنین بلیه خانمانسوزی هشدارشمار دهد. نقش و تاثیر سید جمال الدین با ماهیت دیدگاه تحلیلی، انتقادی، فکری و سیاسی او که درباره جهان اسلام عرضه کرد، در ارتباط است. این دوره یکی از حساس ترین و خطرناک ترین ادوار جهان اسلام محسوب می شود. دولت عثمانی با این که سمبل جامعی از وحدت جهان اسلام به شمار می آمد، در مرکز خود دچار سستی شدیدی شده بود و مشکلات و اختلالات بسیاری، نقاط پیرامونی آن را فرا گرفته بود. از سوی دیگر، اروپاییان با تکاپوی سیطره بر منطقه و تقسیم بازمانده دولت عثمانی بین خود بودند. این امر دگرگونیهای شدیدی در معادلات سیاسی، تغییرات در جغرافیای منطقه، و همچنین وقوع تحولات سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی به

همراه داشت.^۱ دیدگاهی که سید جمال درباره این دوره ارائه داد، شاید بارزترین و مهم ترین دیدگاه فکری و سیاسی برای توصیف و ارزیابی وضعیت آن دوره سرزمینهای اسلامی باشد. این دیدگاه از این حیث دارای ارزش و اهمیت است که از طریق تجربه و برخورد مستقیم وی با واقعیت ها و تعامل زنده و پویای با میدان گسترده مبارزه، شکل گرفته بود. در چنین عرصه گسترده ای، او به عنوان عنصری تاثیرگذار و تارآلود حضور داشت و همواره بین مراکز این تحولات در ترکیه، ایران و مصر در میان حرکت بود و با عوامل موثر و کارآمد در سطح دولت ها و نظام های سیاسی، نهادهای و شخصیت های داخلی ارتباط برقرار می کرد. مجموعه این عوامل به سبب گردید که دیدگاه سید جمال الدین از تحریک، عینیت گرایان توانمند درک و تفسیر وضع عمومی جهان اسلام و مشکلات و چالشهای داخلی و خارجی دامنگیر آن برخوردار باشد. در آن زمان، این دیدگاه بیشتر به دلیل تاثیر و حضور را داشت و جای تعجب نیست که محمود قاسم بگوید: «او در زمانی جنبش اصلاحی را یادآور گشت که در همه کشورها و سرزمینهای اسلامی چاره ای جز روی آوردن به آن وجود نداشت» سید جمال با مسافرت ها، رفت و آمدهای بسیار و شبکه گسترده ارتباطی خود و به استناد از فعالیت های بسیاری که بارزترین آنها نشریه عروه الوثقی بود، نقش بسزایی در گسترش شعاع این تاثیر ایفا کرد. این نشریه که در سوم مارس ۱۳۰۱، پنجم جمادی الاولی ۱۳۰۱ با همکاری شیخ محمد عبده در پاریس

^۱ - زکی، میلاد و جمعه امینی، محمد، تحولات و خط سیر اندیشه اسلامی معاصر، فصلنامه علوم سیاسی، تابستان ۱۳۸۱ - شماره ۱۸، ص ۲۲۶

منتشر گردید، بنا به نظر کارل بروکلمان «علیرغم عمر کوتاه خود، بر دورترین نقاط نیز تاثیر گذار بود»^۱. در اینجا با شرح اندیشه سید جمال و بیان نقش مهم او در شکلگیری حرکت‌های فکری و سیاسی معاصر در جهان اسلام، نظریه اتحاد اسلام وی را بعنوان اولین نمونه از نظریات وحدت‌گرایی معاصر بررسی و سپس به برخی انتقادات وارد بر آن اشاره خواهیم داشت.

زندگینامه

سید جمال الدین بن سید صفدر بن سیدعلی (۱۲۵۴ - ۱۳۱۵ ق / ۱۸۳۸ - ۱۹۰۷ م) در روستای اسدآباد همدان به دنیا آمد.^۲ وی آموزش ابتدایی را در مدارس دینی مختلفی نزدیک کابل در افغانستان و قزوین و تهران در ایران فراگرفت. است و در سن هفده یا هجده سالگی (۵۶ - ۱۸۵۵ م) برای ادامه تحصیل به هند رفت. سیدجمال در طول اقامتش در هند تا سال ۱۸۸۲، از نزدیک با اندیشه‌های تحصیلی (پوزیتیویستی) سیداحمد خان آشنا شد و رساله معروف «حقیقت مذهب نیچری و بیان حال نیچریان» را در سیداحمد خان و پیروان او نوشت، که نخست در سال ۱۸۸۱ در حیدرآباد منتشر شد. این کتاب را بعداً محمد عبده به زبان عربی ترجمه و در سال ۱۸۸۸ با عنوان الرد

^۱ - آدامز، چالرز، الاسلام و التجديد في مصر، ترجمه عباس محمود، القاهرة:

لجنة دائره المعارف الاسلاميه، ۱۹۳۵م، ص ۶۱۸

^۲ - جمالی، صفات اله، اسناد و مدارکی درباره سید جمال الدین اسدآبادی، چ

سوم، قم، مرکز انتشارات دارالتبلیغ اسلامی، ۱۳۴۹، ص ۱۸